

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Primatruck s. r. o.**, se sídlem Železniční 281, Třebestovice, zastoupeného JUDr. Vlastimilem Marhanem, advokátem se sídlem Střelecká 672, Hradec Králové, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 8. 2013, čj. 20789/13/5000-14103-705778, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2015, čj. 45 Af 38/2013 – 46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Dodatečným platebním výměrem ze dne 29. 3. 2012, čj. 42220/12/053912203792, Finanční úřad v Nymburku doměřil žalobci daň silniční za rok 2010 v celkové výši 177 522 Kč (včetně penále ve výši 29 587 Kč).

2. Rozhodnutím ze dne 28. 8. 2013, čj. 20789/13/5000-14103-705778, žalovaný změnil dodatečný platební výměr tak, že doměřil žalobci daň silniční za rok 2010 v celkové výši 146 460 Kč (včetně penále ve výši 24 410 Kč).

II.

3. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 15. 12. 2015, čj. 45 Af 38/2013 – 46, zamítl. Rozsudek krajského soudu je, stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí správních soudů, dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj pro stručnost zcela odkazuje.

III.

4. Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

5. Stěžovatel zpochybnil závěr krajského soudu, že byl poplatníkem silniční daně ve vztahu k 21 vozidlům, jejichž předchozí provozovatelé (vlastníci) byli odhlášeni z registru vozidel. Stěžovatel považoval tato vozidla za zboží a neužíval je, ani je užívat nemohl, protože by tím porušil právní předpisy.

6. Krajský soud nesprávně vyložil pojem „užívá“ obsažený v § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, zaměnil-li jej s odlišným slovním spojením „mít možnost užívat“. Přestože tento výklad odpovídá i důvodové zprávě k zákonu o dani silniční, stěžovatel je přesvědčen, že se jedná o výklad účelový a chybný. Výklad práva upřednostňující smysl zákona či úmysl zákonodárce před „*obsahem textu normativního právního aktu*“ odporuje požadavku zákonnosti.

7. Dále stěžovatel nesouhlasil s tím, jak se krajský soud vypořádal s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2013, čj. 2 Afs 5/2012 – 22, podle kterého je nutno vykládat ustanovení zákona způsobem zásadně pro daňový subjekt příznivějším.

IV.

8. Podle žalovaného stěžovatel nebere ohled na smysl a účel zákona o dani silniční. Pokud vozidlo splňuje podmínky § 2 odst. 1 věty druhé zákona o dani silniční a stává se tak předmětem daně, lze očekávat úmysl zákonodárce určit poplatníka silniční daně za toto vozidlo, a to i za období, kdy zápis provozovatele v technickém průkazu není aktuální. Skutečnost, zda poplatník daně vozidlo fakticky užívá, přitom není rozhodující (zde žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2012, čj. 1 Afs 79/2012 – 42, kterým argumentoval i krajský soud).

9. Co se týče názoru vysloveného Nejvyšším správním soudem v rozsudku čj. 2 Afs 5/2012 – 22, žalovaný měl za to, že krajský soud dostatečně odůvodnil, proč jej neaplikoval v daném případě.

10. V doplnění svého vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný poukázal na aktuální judikaturu Nejvyššího správního soudu podporující jeho pozici, konkrétně na rozsudky ze dne 23. 10. 2014, čj. 9 Afs 128/2014 – 38, a ze dne 25. 11. 2015, čj. 2 Afs 242/2015 – 28.

V.

11. V replice k vyjádření žalovaného stěžovatel podotkl, že jsou mu známy žalovaným zmíněné rozsudky kasačního soudu, ale že je přesto přesvědčen o důvodnosti své kasační stížnosti. Zopakoval, že zákon hovoří v souvislosti s poplatníkem silniční daně o tom, kdo vozidlo „užívá“, nikoliv o tom, kdo „má možnost jej užívat“.

VI.

12. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

13. Kasační stížnost není důvodná.

14. V posuzované věci byl jediným sporným bodem výklad § 4 odst. 1 písm. b) zákona o dani silniční, konkrétně otázka, zda byl poplatníkem silniční daně vlastník vozidla, které bylo předmětem silniční daně podle § 2 odst. 1 věty druhé zákona o dani silniční, ve znění účinném do 31. 12. 2013, v době tzv. polopřevodu.

15. Situace polopřevodu mohla nastat podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 31. 12. 2014, pokud se předchozí vlastník tzv. odhlásil z registru silničních vozidel, ale nový vlastník se ještě nepřihlásil (podle § 12 odst. 1 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích na to měl 10 dní od převodu vlastnického práva k danému vozidlu). V technickém průkazu vozidla je tato skutečnost vyjádřena zápisem „Vozidlo převedeno – odhlášeno (na koho, kam)“ – nový vlastník je pak uveden jako tzv. avizovaný provozovatel s tím, že jako vlastník (provozovatel) bude zapsán až na základě jeho vlastního přihlášení (podle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích ve znění účinném od 1. 1. 2015 již k situacím polopřevodu nedochází, protože zápis změny vlastníka je prováděn na základě společné žádosti dosavadního a nového vlastníka vozidla). Vzhledem k tomu, že v době polopřevodu nebyl v technickém průkazu vozidla zapsán jako provozovatel nikdo, nelze určit poplatníka silniční daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční, ale je třeba postupovat podle § 4 odst. 1 písm. b) *in fine* tohoto zákona, který se uplatní, je-li provozovatel předmětného vozidla odhlášen z registru vozidel.

16. Podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o dani silniční je poplatníkem daně ten, kdo „užívá vozidlo, v jehož technickém průkazu je zapsána jako provozovatel osoba, která zemřela, zanikla nebo byla zrušena, anebo vozidlo, jehož provozovatel je odhlášen z registru vozidel.“ Stěžovatel setrval v průběhu celého správního i soudního řízení na názoru, že podle tohoto ustanovení je poplatníkem daně pouze subjekt, který vozidlo fakticky užívá, nikoliv ten, kdo vozidlo například (jako stěžovatel) považuje za zboží, ale neužívá je k provozu na pozemních komunikacích. Tento názor tvoří zároveň jedinou stížní námitku.

17. Nejvyšší správní soud odpověděl na výše předestřenu otázku již v rozsudku ze dne 25. 11. 2015, čj. 2 Afs 242/2015 – 28. I v této věci byla vlastníku autobazaru doměřena silniční daň za nákladní vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny, o kterých účtoval jako o zboží, a vzhledem k nimž byl dle technického průkazu v pozici avizovaného provozovatele (tedy jednalo se o situaci polopřevodu). Nejvyšší správní soud v dané věci potvrdil názor krajského soudu (a žalovaného), že vlastník vozidel byl za popsanych okolností poplatníkem silniční daně bez ohledu na faktické užívání předmětných vozidel. Kasační soud neshledal důvod se od tohoto závěru odchýlit ani v posuzované věci.

18. Již v rozsudku ze dne 18. 5. 2006, čj. 2 Afs 101/2005 – 39, kasační soud uzavřel, že silniční daň má povahu přímé majetkové daně a je tedy ukládána zásadně bez ohledu na skutečnost, zda příslušné vozidlo bylo či nebylo ve zdaňovacím období užíváno. Faktické používání vozidla k zákonem stanovenému účelu tak muselo být z hlediska silniční daně posuzováno pouze pro účely zjištění, zda je dané vozidlo předmětem daně ve smyslu § 2 odst. 1 věty první zákona o dani silniční, ve znění účinném do 31. 12. 2013. Vozidla spadající pod větu druhou § 2 odst. 1 zákona o dani silniční, ve znění účinném do 31. 12. 2013, byla předmětem daně bez ohledu na jejich užívání (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, čj. 7 Afs 64/2008 – 52, nebo ze dne 23. 10. 2014, čj. 9 Afs 128/2014 – 38).

19. Ve vztahu k § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční pak platí, že v technickém průkazu zapsaní provozovatelé vozidel, která byla předmětem daně, jsou povinni k silniční dani, i pokud tato vozidla fakticky neužívali a považovali je za zboží (srov. rozsudek čj. 9 Afs 128/2014 – 38, nebo rozsudek ze dne 2. 4. 2015, čj. 9 Afs 129/2014 – 37) či je dokonce ani v daném zdaňovacím období nevlastnili (srov. rozsudek čj. 2 Afs 101/2005 – 39, rozsudek ze dne 15. 8. 2012, čj. 1 Afs 54/2012 – 40, nebo rozsudek ze dne 27. 11. 2012, čj. 1 Afs 79/2012 – 42). V této souvislosti kasační soud ve své judikatuře zdůraznil, že pokud daňové subjekty již nevlastnily předmětná vozidla, bylo na nich, aby se postaraly o promítnutí této skutečnosti do registru vozidel (např. rozsudek čj. 1 Afs 54/2012 – 40). Obdobně pokud považovaly daná vozidla za zboží, měly zajistit jejich dočasné vyřazení z registru silničních vozidel ve smyslu § 13 odst. 3 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích (např. rozsudek čj. 9 Afs 128/2014 – 38 nebo čj. 9 Afs 129/2014 – 37). Jen tímto (dočasným) vyřazením totiž mohly docílit toho, aby vozidlo po dobu vyřazení vůbec nebylo předmětem silniční daně.

20. Obdobným způsobem je třeba přistupovat k výkladu ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) *in fine* zákona o dani silniční, které míří právě na situaci, kdy dosavadní provozovatel (vlastník) je odhlášen z registru vozidel, ale nový provozovatel (vlastník) ještě není do registru přihlášen a nespadá tak pod § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční. Ustanovení, včetně pojmu „*ten, kdo užívá vozidlo*“ je nutno vykládat s vědomím povahy silniční daně jako přímé majetkové daně, která je zásadně vybírána bez ohledu na faktické užívání silniční sítě (daň není poplatkem za užívání silnic). Nový vlastník vozidla, které je předmětem daně bez ohledu na to, zda a jak je fakticky užíváno (§ 2 odst. 1 věta druhá zákona o dani silniční, ve znění účinném do 31. 12. 2013), se nemohl vyhnout placení silniční daně tím, že nesplnil svou povinnost přihlásit se do registru vozidel, kterou mu stanovil § 11 odst. 1 a § 12 odst. 1 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.

21. Krajský soud tedy nepochybil, pokud uzavřel, že stěžovatel byl jako vlastník vozidel, která byla předmětem daně ve smyslu § 2 odst. 1 věty druhé zákona o dani silniční, ve znění účinném do 31. 12. 2013, poplatníkem silniční daně podle § 4 odst. 1 písm. b) *in fine* zákona o dani silniční bez ohledu na to, zda tato vozidla fakticky užíval. Pokud předmětná vozidla považoval za zboží, měl možnost je dočasně vyřadit z registru vozidel postupem podle § 13 odst. 3 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. Tímto způsobem ostatně stěžovatel postupoval v případě šesti vozidel blíže specifikovaných na str. 5 rozhodnutí žalovaného čj. 20789/13/5000-14103-705778. Z toho

plyne, že si byl vědom správného postupu vedoucího k tomu, aby vozidla, jež považoval za zboží, nebyla předmětem silniční daně. Povinnosti k silniční dani se ale nemohl zbavit tím, že se v rozporu s § 11 odst. 1 a § 12 odst. 1 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích jako nový majitel nepřihlásil do registru vozidel.

22. Nepřípadná byla i stěžovatelova argumentace rozsudkem Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 5/2012 – 22, kterou se snažil podpořit svůj názor, že jazykový výklad zákona musí dostat přednost před výkladem teleologickým, je-li to pro adresáta právní normy příznivější. V předmětném rozsudku kasační soud dospěl k odlišnému závěru, než naznačuje stěžovatel: *„Toto pravidlo [dle kterého je nutno vyložit zákonné ustanovení způsobem pro adresáta příznivějším] se ovšem nemůže uplatnit v případě, kdy by závěr plynoucí z příznivější interpretace zákona (pro jeho adresáta) vedl zjevně k popření jeho smyslu. Akcentování principu předvídatelnosti právní regulace nemůže vést k apriornímu odmítnutí reflexe účelu interpretované úpravy; pochopitelně za předpokladu, že je tento účel v zákoně dostatečně jasně a srozumitelně vyjádřen.“* Tak tomu bylo i v posuzované věci. Dostatečně seznatelným účelem sporného ustanovení je právě určení poplatníka silniční daně, nelze-li postupovat podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční. Ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) *in fine* reaguje právě na situaci tzv. polopřevodů, proto by bylo popřením jeho smyslu, pokud by se noví vlastníci vozidel, která jsou předmětem silniční daně, vyhnuli placení daně svým nenahlášením do registru vozidel.

23. Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek krajského soudu nezákonným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

24. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. března 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu